

Privacy en ggz

Tussen de klinisch-psychologische wetenschap en de klinisch-psychologische behandelpraktijk bestaat een **spanningsveld**. Veel clinici vinden de kennis die door wetenschappers in psychologische laboratoria wordt vergaard weinig relevant voor hun behandelingen ('mijn patiënten zijn anders'). Veel onderzoekers vinden dat je met clinici geen wetenschappelijk onderzoek kunt doen ('ze denken niet wetenschappelijk').

In 2018 trad de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), oftewel de 'Europese privacywet', in werking. Daarmee is een nieuwe hindernis opgeworpen om de ggz steviger op empirisch-wetenschappelijke gegevens te kunnen baseren. AVG-regels maken het extra moeilijk om gegevens uit de behandelpraktijk te onderzoeken voor een verhoging van de effectiviteit en efficiëntie van de zorg. Kort na het ingaan van de AVG werd de (ROM) database van de Stichting Benchmark GGZ (SBG) dan ook gesloten en vervolgens vernietigd. Onderzoek naar de privacy-gevoeligheid van het systeem had uitgewezen dat gegevens in die database zouden kunnen worden herleid tot individuele personen. Helaas was de database zo ongeveer de enige gegevensbron waarin routinematig gegevens werden verzameld over het klachtenbeloop van vele tienduizenden ggz-patiënten.

Ik moest aan de SBG denken en ook aan de privacy. In *De Volkskrant* las ik de uitkomsten van de jaarlijkse medische keuring van de huidige Amerikaanse president, artritis en reflux: geen narigheid gevonden bij een coloscopie, hij is dus gezond genoeg om zijn functie als president te vervullen. Ik dacht ook aan die keer dat ik in de wachtkamer van de polikliniek cardiologie één van onze toenmalige ministers aantrof als medepatiënt. Ik bedacht hoe eenvoudig het zou zijn om middels een middagje 'wachtkamerhoppen' bij zorginstellingen te observeren wie waar in behandeling was. Ik moest ook denken aan de open balies die ik in verschillende wachtkamers ben tegengekomen. Van achter die balies geven assistenten telefonisch testuitslagen door aan bij naam genoemde patiënten ('spreek ik met mijnheer Korrelboom?'), ook verstaanbaar voor wie in de wachtkamer zit.

De SBG database was behoorlijk goed beveiligd. Wie ongeautoriseerd persoonsgegevens wilde inzien, moest eerst toegang weten te krijgen tot die database en vervolgens een aantal ingewikkelde zoekslagen uitvoeren. Pas dan had hij heel misschien de testcores van mijnheer Korrelboom op de OQ-45 kunnen bekijken. Na vernietiging van de database is dit geringe risico op privacy-schendingen inderdaad geheel verdwenen. Maar met het badwater is ook het kind weggegooid. Met de database is tevens een mogelijkheid verdwenen om effectiviteit en efficiëntie te onderzoeken van de reguliere ggz. Sommige regels veroorzaken meer problemen dan ze oplossen.

KEES KORRELBOOM

Emeritus prof. dr. Kees Korrelboom, klinisch psycholoog en psychotherapeut, werkte tot voor kort als behandelaar en onderzoeker bij PsyQ Angststoornissen. Hij is bijzonder hoogleraar bij Tilburg University, opleider, directeur van Westland Workshops en erelid van de VGCT.

'JOE BIDEN HEEFT ARTRITIS EN REFLUX'